

VAI TRÒ CỦA NGƯỜI TRƯỞNG NHÓM TRONG NÂNG CAO HIỆU QUẢ LÀM VIỆC NHÓM CỦA SINH VIÊN

Nguyễn Thiên Thanh

Thạc sĩ, Trường cao đẳng Công Thương Thành phố Hồ Chí Minh

Tóm tắt: trong bối cảnh giáo dục đại học hiện nay, làm việc nhóm đã trở thành một hình thức học tập phổ biến nhằm phát triển các kỹ năng mềm thiết yếu cho sinh viên, đặc biệt là kỹ năng giao tiếp, hợp tác và giải quyết vấn đề. Tuy nhiên, hiệu quả của hoạt động làm việc nhóm phụ thuộc vào nhiều yếu tố, trong đó vai trò của người trưởng nhóm giữ vị trí then chốt. Bài viết này nhằm làm rõ vai trò của người trưởng nhóm trong việc nâng cao hiệu quả làm việc nhóm của sinh viên đại học thông qua việc tổ chức, điều phối, tạo động lực và giải quyết xung đột trong nhóm. Trên cơ sở tổng hợp các nghiên cứu liên quan và phân tích thực tiễn hoạt động nhóm của sinh viên, bài viết đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao năng lực của người trưởng nhóm, góp phần cải thiện chất lượng học tập và rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm cho sinh viên.

Từ khóa: làm việc nhóm, trưởng nhóm, sinh viên đại học, kỹ năng mềm, hiệu quả nhóm

THE ROLE OF GROUP LEADERS IN ENHANCING STUDENTS' TEAMWORK EFFECTIVENESS

Abstract: In the context of higher education, teamwork has become an essential learning approach for developing students' soft skills, particularly communication, collaboration, and problem-solving skills. However, the effectiveness of teamwork largely depends on various factors, among which the role of the team leader is considered crucial. This paper aims to examine the role of the team leader in enhancing students' teamwork effectiveness through organizing group activities, coordinating tasks, motivating group members, and managing conflicts. Based on a review of related studies and an analysis of teamwork practices among university students, the paper proposes several solutions to strengthen team leadership skills in higher education. The findings highlight the importance of developing leadership competencies for team leaders to improve group performance and promote positive learning outcomes for students.

Key words: teamwork, team leader, university students, soft skills, team effectiveness

Nhận bài: 28.12.2025

Phản biện: 19.01.2026

Duyệt đăng: 25.01.2026

I. MỞ ĐẦU

Trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và xu hướng chuyển đổi số đang diễn ra mạnh mẽ trên toàn cầu, giáo dục nghề nghiệp và giáo dục đại học Việt Nam đang đứng trước yêu cầu đổi mới căn bản và toàn diện. Việc nâng cao năng lực giảng dạy và nghiên cứu khoa học của đội ngũ giảng viên nói chung, và đội ngũ nữ trí thức nói riêng, trở thành nhiệm vụ quan trọng nhằm đáp ứng yêu cầu phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, hướng đến một nền giáo dục hiện đại, linh hoạt và hội nhập.

Nữ trí thức hiện diện ngày càng đông đảo trong các cơ sở giáo dục, trong đó có các trường cao đẳng, giữ vai trò quan trọng trong công tác đào tạo, nghiên cứu khoa học và quản lý chuyên môn. Tuy nhiên, trong kỷ nguyên số, đội ngũ nữ giảng viên cũng phải đối mặt với nhiều thách thức mới như áp lực thích ứng với công nghệ, yêu cầu đổi mới phương pháp giảng dạy, cân bằng giữa công việc và cuộc sống, cũng như nhu cầu nâng cao kỹ năng số và năng lực nghiên cứu ứng dụng.

Xuất phát từ thực tiễn đó, bài tham luận này nhằm làm rõ vai trò của nữ trí thức trong giáo dục, phân tích thực trạng năng lực giảng dạy và nghiên

cứu khoa học của nữ giảng viên trong bối cảnh chuyển đổi số, đồng thời đề xuất một số giải pháp nhằm phát huy vai trò của đội ngũ này, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo và phát triển bền vững tại Trường Cao đẳng Công Thương trong giai đoạn hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Khái niệm làm việc nhóm và hiệu quả làm việc nhóm

Làm việc nhóm là quá trình trong đó các cá nhân cùng hợp tác, chia sẻ trách nhiệm và phối hợp hành động nhằm đạt được mục tiêu chung. Theo Johnson và Johnson (2017), làm việc nhóm hiệu quả không chỉ dựa trên sự phân công nhiệm vụ mà còn phụ thuộc vào sự tương tác tích cực, tinh thần trách nhiệm và cam kết của từng thành viên.

Hiệu quả làm việc nhóm được thể hiện qua mức độ hoàn thành mục tiêu, chất lượng sản phẩm chung và sự hài lòng của các thành viên trong nhóm (Robbins & Judge, 2019). Trong môi trường đại học, làm việc nhóm còn góp phần phát triển các kỹ năng mềm quan trọng như giao tiếp, hợp tác và giải quyết vấn đề.

2.2. Vai trò của người trưởng nhóm

Người trưởng nhóm giữ vai trò trung tâm trong việc điều phối và định hướng hoạt động của nhóm. Theo Northouse (2021), trưởng nhóm không chỉ là người đưa ra quyết định mà còn là người tạo ảnh hưởng tích cực, khuyến khích sự tham gia và phát huy năng lực của từng thành viên.

Trong bối cảnh sinh viên đại học, vai trò của trưởng nhóm thể hiện rõ qua việc phân công công việc, quản lý tiến độ và duy trì sự phối hợp giữa các thành viên. Robbins và Judge (2019) cho rằng một trưởng nhóm hiệu quả có thể nâng cao hiệu suất nhóm thông qua giao tiếp rõ ràng và tạo động lực làm việc.

2.3. Vai trò của xung đột

Xung đột là hiện tượng phổ biến trong quá trình làm việc nhóm, đặc biệt khi các thành viên có sự khác biệt về quan điểm và phong cách làm việc. Theo Johnson và Johnson (2017), nếu không được giải quyết kịp thời, xung đột có thể làm giảm hiệu quả và tinh thần hợp tác trong nhóm.

Người trưởng nhóm đóng vai trò quan trọng trong việc nhận diện, phân tích và giải quyết xung đột một cách xây dựng. Northouse (2021) nhấn mạnh rằng khả năng lắng nghe và xử lý mâu thuẫn công bằng của trưởng nhóm góp phần duy trì sự gắn kết và ổn định của nhóm.

2.4. Giải pháp nâng cao vai trò trưởng nhóm

Nhiều nghiên cứu cho thấy việc đào tạo kỹ năng lãnh đạo và làm việc nhóm có tác động tích cực đến hiệu quả hoạt động nhóm của sinh viên (Nguyễn Văn Cường, 2021). Do đó, các cơ sở giáo dục đại học cần tích hợp nội dung rèn luyện kỹ năng trưởng nhóm vào các học phần kỹ năng mềm.

Bên cạnh đó, OECD (2018) cũng khuyến nghị tạo điều kiện cho người học tham gia các hoạt động học tập mang tính hợp tác và trải nghiệm nhằm phát triển năng lực lãnh đạo và thích nghi với môi trường làm việc hiện đại.

2.5. Những năng lực cần thiết của người trưởng nhóm trong môi trường đại học

Bên cạnh vai trò điều phối và quản lý công việc, người trưởng nhóm trong môi trường đại học cần sở hữu một số năng lực cốt lõi để đảm bảo hiệu quả hoạt động nhóm. Trước hết, năng lực giao tiếp đóng vai trò nền tảng. Trưởng nhóm cần truyền đạt mục tiêu, yêu cầu và kế hoạch làm việc một cách rõ ràng, đồng thời lắng nghe ý kiến phản hồi từ các thành viên. Giao tiếp hiệu quả giúp hạn chế hiểu lầm, tăng cường sự tin tưởng và thúc đẩy tinh thần hợp tác trong nhóm (Robbins & Judge, 2019).

Ngoài ra, năng lực lãnh đạo mang tính hỗ trợ (supportive leadership) được xem là yếu tố quan trọng đối với trưởng nhóm sinh viên. Khác với môi trường doanh nghiệp, các nhóm sinh viên thường mang tính học tập và trải nghiệm, do đó trưởng nhóm cần đóng vai trò hướng dẫn, khích lệ và tạo điều kiện để các thành viên phát huy năng lực cá nhân. Theo Northouse (2021), phong cách lãnh đạo hỗ trợ giúp gia tăng sự gắn kết nhóm và nâng cao động lực nội tại của các thành viên.

Một năng lực không kém phần quan trọng là khả năng quản lý thời gian và phân công công việc hợp lý. Trong bối cảnh sinh viên phải cân bằng giữa nhiều môn học và hoạt động khác nhau, trưởng nhóm cần xây dựng kế hoạch rõ ràng, phân chia nhiệm vụ phù hợp với năng lực và thời gian của từng thành viên. Johnson và Johnson (2017) cho rằng việc phân công công việc công bằng và minh bạch góp phần nâng cao trách nhiệm cá nhân và hiệu quả chung của nhóm.

2.6. Ảnh hưởng của vai trò trưởng nhóm đến hiệu quả làm việc nhóm của sinh viên

Vai trò của người trưởng nhóm có ảnh hưởng trực tiếp đến hiệu quả làm việc nhóm của sinh viên trên nhiều phương diện. Trước hết, trưởng nhóm tác động đến mức độ tham gia của các thành viên. Một trưởng nhóm chủ động, công bằng và có kỹ năng điều phối tốt sẽ khuyến khích các thành viên tham gia tích cực vào hoạt động chung, từ đó giảm thiểu tình trạng “làm việc hình thức” hoặc ỷ lại trong nhóm.

Bên cạnh đó, vai trò trưởng nhóm còn ảnh hưởng đến chất lượng sản phẩm học tập của nhóm. Khi trưởng nhóm kiểm soát tốt tiến độ, hỗ trợ kịp thời và điều chỉnh chiến lược làm việc phù hợp, nhóm có khả năng hoàn thành nhiệm vụ đúng hạn và đạt chất lượng cao hơn. Robbins và Judge (2019) nhấn mạnh rằng sự lãnh đạo hiệu quả trong nhóm có mối quan hệ chặt chẽ với hiệu suất và kết quả làm việc.

Đặc biệt, trong môi trường đại học, vai trò của trưởng nhóm còn góp phần phát triển kỹ năng mềm cho các thành viên. Thông qua việc tham gia nhóm do một trưởng nhóm có năng lực dẫn dắt, sinh viên có cơ hội rèn luyện kỹ năng giao tiếp, hợp tác, giải quyết vấn đề và thích nghi với sự khác biệt cá nhân. OECD (2018) cho rằng các hoạt động học tập mang tính hợp tác là môi trường lý tưởng để phát triển các năng lực cần thiết cho thế kỷ XXI.

2.7. Vai trò của giảng viên trong việc hỗ trợ và phát huy năng lực của người trưởng nhóm

Mặc dù người trưởng nhóm giữ vai trò trung tâm trong hoạt động nhóm, sự hỗ trợ từ giảng viên cũng có ý nghĩa quan trọng trong việc nâng cao hiệu quả làm việc nhóm của sinh viên. Giảng viên cần hướng dẫn rõ ràng về mục tiêu, yêu cầu và tiêu chí đánh giá đối với các hoạt động nhóm, đồng thời định hướng vai trò và trách nhiệm của trưởng nhóm ngay từ đầu.

Ngoài ra, giảng viên có thể hỗ trợ thông qua việc theo dõi tiến trình làm việc của các nhóm, kịp thời can thiệp khi xuất hiện mâu thuẫn nghiêm trọng hoặc sự mất cân bằng trong phân công công việc. Theo Nguyễn Văn Cường (2021), sự đồng hành và phản hồi mang tính xây dựng của giảng viên giúp sinh viên nâng cao nhận thức về vai trò lãnh đạo và cải thiện kỹ năng làm việc nhóm.

Việc tạo cơ hội cho sinh viên luân phiên đảm nhận vai trò trưởng nhóm cũng là một biện pháp

hiệu quả nhằm phát triển năng lực lãnh đạo và tinh thần trách nhiệm. Thông qua trải nghiệm thực tế, sinh viên không chỉ hiểu rõ hơn vai trò của trưởng nhóm mà còn tích lũy kinh nghiệm cần thiết cho môi trường làm việc sau khi tốt nghiệp.

III. KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

Người trưởng nhóm đóng vai trò quan trọng trong việc nâng cao hiệu quả làm việc nhóm của sinh viên đại học. Một trưởng nhóm có năng lực tổ chức, giao tiếp và giải quyết vấn đề sẽ góp phần tạo nên sự gắn kết, hợp tác và hiệu quả trong hoạt động nhóm. Do đó, việc nâng cao vai trò và năng lực của người trưởng nhóm là yêu cầu cần thiết trong giáo dục đại học hiện nay.

Bài viết kiến nghị các cơ sở đào tạo cần chú trọng hơn đến việc phát triển kỹ năng làm việc nhóm và kỹ năng lãnh đạo cho sinh viên, qua đó góp phần nâng cao chất lượng đào tạo và chuẩn bị tốt hơn cho sinh viên trong môi trường làm việc sau khi tốt nghiệp.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2017). *Joining Together: Group Theory and Group Skills*. Pearson Education.
- Robbins, S. P., & Judge, T. A. (2019). *Organizational Behavior*. Pearson.
- Northouse, P. G. (2021). *Leadership: Theory and Practice*. Sage Publications.
- Trần Thị Thanh Thủy (2020). Kỹ năng làm việc nhóm của sinh viên đại học Việt Nam hiện nay. *Tạp chí Giáo dục*.
- Nguyễn Văn Cường (2021). Phát triển kỹ năng mềm cho sinh viên trong bối cảnh giáo dục đại học. *Tạp chí Khoa học Giáo dục*.
- OECD (2018). *The Future of Education and Skills: Education 2030*.